

Gefortuneerde Amsterdammers, de bewoningsgeschiedenis

Eric Bor

Het gemeentelijk monument Meerweg 23 was een van de eerste huizen op de Meerweg, en heeft een bewogen geschiedenis: behalve woonhuis, pension en bejaardenhuis was het bijna ook een ‘sauna met nachtvergunning’. Hieronder volgt de geschiedenis van het huis en zijn bewoners.

Meerweg 23 omstreeks
1900 (fragment
ansichtkaart R. Los
Bussum)

Boekdrukker Grivel

Op 18 januari 1887 kochten Henri François Grivel en Jan Corver drie stukken grond in het nog vrijwel onontgonnen Spiegel. De 51-jarige Grivel was een succesvolle boekdrukker uit Amsterdam, die een villa in het gezonde Bussum wilde laten bouwen en daarna zijn drukkerij aan het Damrak wilde verkopen om te gaan rentenieren.

Grivel liet zijn villa bouwen op een flink stuk grond aan de Meerweg, een kronkelend pad dat naar het Naardermeer leidde

en waaraan nog geen bebouwing stond, afgezien van een villa heel in de verte in de richting van het Naardermeer. Zijn kavel grensde aan de Koningslaan. Het huis werd een blokvormig herenhuis in neoclassicistische stijl. De twee bouwlagen kwamen onder een afgeknot schilddak met grijze kruispannen en werden wit gepleisterd met schijnvoegen als imitatie van natuursteenblokken. De voorgevel (noordgevel) werd schuin geplaatst ten opzichte van de Meerweg en kreeg een houten serre. Het terrein

hoogbejaarden en Bachcantates: van Meerweg 23

werd aan de straatkant afgezet met een fraai smeedijzeren hekwerk. In de voortuin kwam een halfronde oprit met aan de uiteinden twee toegangshekken. De achtergevel had een houten serre over de hele breedte.

Heel lang heeft Grivel niet van zijn villa kunnen genieten, want hij overleed in 1894 op 58-jarige leeftijd. Zijn weduwe verkocht het huis niet lang daarna. De nieuwe bewoner was J. Kluiver, over wie weinig bekend is. Omstreeks 1901 betrok de weduwe van Wilhelm Heinrich Berghuys de villa. In 1906 liet zij rechts van het huis een aanbouw maken. Ze verkocht het huis omstreeks 1910 aan Marinus Louis Haselhoff Lich.

Chocoladefabrikant Haselhoff Lich

Haselhoff Lich was directeur-eigenaar van Korff's Cacao- en Chocoladefabriek

Foscoreclame (foto: Rijksmuseum)

in Amsterdam, met later een vestiging in Wenen. Hij ontwikkelde onder andere de chocoladedrank Fosco, die zo bekend was, dat fosco een soortnaam werd. (Mijn grootmoeder vroeg mij vroeger of ik fosco wilde, als ze chocolademelk bedoelde.) In 1916 liet hij de houten serre aan de voorkant van het huis op de Meerweg vervangen door een laag ommuurd terras.

Weduwe Corver

Omstreeks 1918 ging Haselhoff Lich met zijn gezin naar Baarn en kwam het huis in handen van de weduwe van J. Corver. Of deze Corver dezelfde is die ooit met Henri François Grivel grond in het Spiegel kocht, is niet duidelijk. De weduwe Corver ging al spoedig kamers verhuren. Ze liet in 1921 de houten serre aan de achterkant van het huis vervangen door een stenen uitbouw over de hele breedte van de gevel,

Marinus Louis Haselhoff Lich (foto: groenegr.nl)

Meerweg 25 t/m 29
(foto: Eric Bor)

ter vergroting van de zit- en eetkamer. Bij het huis hoorde een terrein dat bijna tot de Graaf Florislaan doorliep. Omstreeks 1923 verkocht de weduwe daarvan een aan de Meerweg grenzend gedeelte, waarop de drie-onder-een-kap-woningen gebouwd werden die nu de nummers 25, 27 en 29

hebben. In 1928 verhuisde weduwe Corver naar Brediusweg 48.

Dokter Goeting

Het huis werd aangekocht door Anton Goeting, een horlogemaker uit Amsterdam. Hij ging zelf wonen in villa IJhoek, schuin aan de overkant van de Meerweg. In het huis op Meerweg 23 ging zijn 28 jaar jongere, één meter negentig lange broer Bernard, die huisarts was, met zijn gezin wonen. De aanbouw uit 1906 rechts van het huis werd verlengd en er kwam een tweede raam in. De praktijk van de jonge dokter Goeting werd ondergebracht in villa IJhoek, het huis van zijn broer. Als snel werd hij een bekende huisarts in het Spiegel. In 1947 overleden vlak na elkaar zijn broer en zijn vrouw. Toen in 1954 zijn enige dochter met haar verloofde in het Zwitserse Lausanne ging wonen, sloot Goeting zijn praktijk en verkocht hij zijn huis.

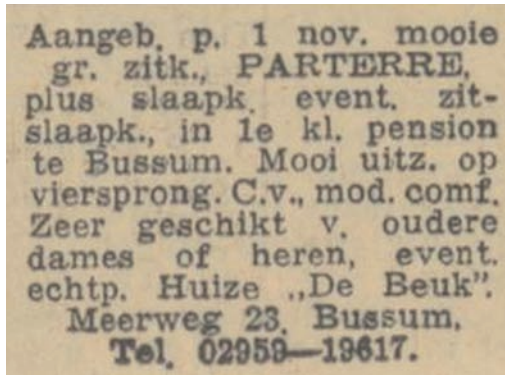
Dokter Goeting en
zijn vrouw in 1933
(Gemeentearchief
Bussum)

Zuster Van der Visch

Het huis werd gekocht door Geurtje van der Visch, een gediplomeerde verpleegster. In de landelijke kranten plaatste zij de volgende advertentie: 'Aangeb. in riante villa te

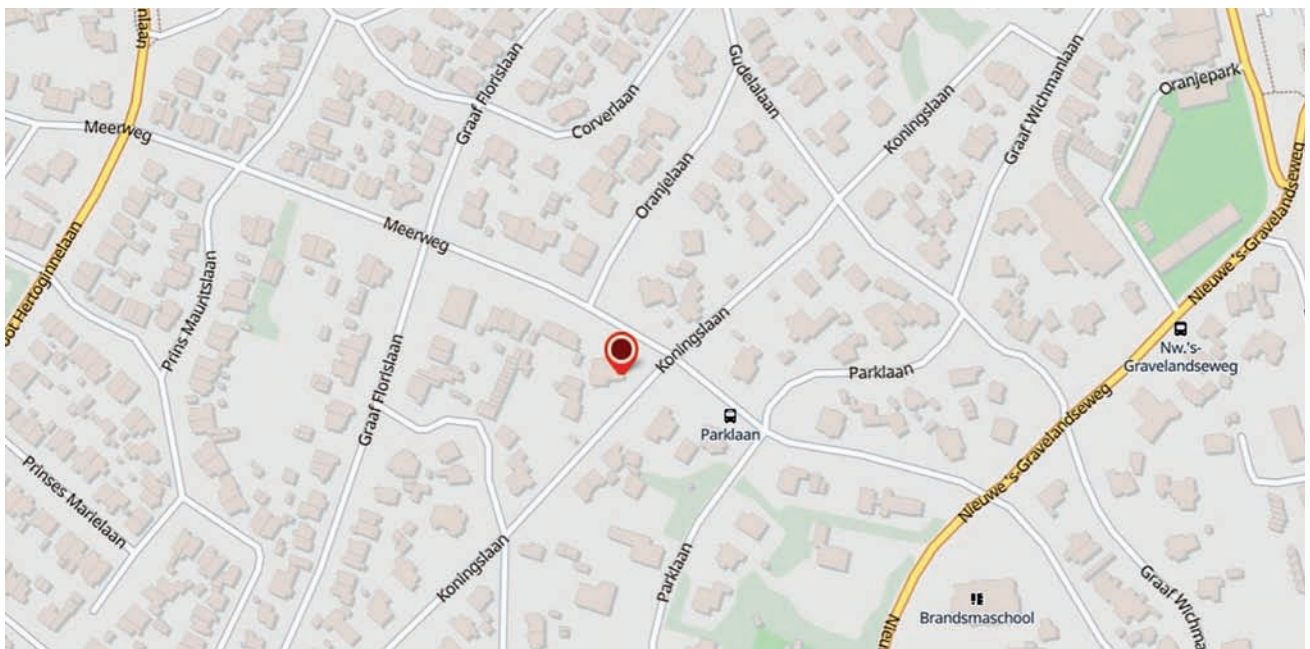
Bussum dicht bij station, zeer mooie kamers m. mod. comf., C.V. en warme maalt. en event. voll. pens. Huize "De Beuk" Meerweg 23, Bussum.' Het moderne comfort bestond uit wastafels met warm en koud stromend water op alle kamers. Vooral oudere mensen huurden een kamer. Een jaar later werd aan de advertentie toegevoegd 'speciaal geschikt voor oudere dames en heren'. Het pension werd steeds meer een verzorgingshuis. In 1957 nam zuster Van der Visch enkele verpleegsters in dienst, waarvoor op zolder drie kamers werden gemaakt. Om licht in die kamers te krijgen, liet zij twee extra dakkapellen plaatsen.

In 1959 verkocht zuster Van der Visch, net als de weduwe Corver 35 jaar eerder,

Advertentie uit Algemeen Handelsblad, 10-10-1959

en Bussum oudere familieleden onder bij de zusters in Huize De Beuk. Zuster Van der Visch had een speciaal sterfkamertje ingericht. Zelf bewoonde zij een kleine kamer aan de Meerwegzijde. De bejaarden verbleven overdag in de salon achterin het huis.

Meerweg 23 op de kaart

een stuk grond langs de Meerweg. Op dat perceel werden de twee-onder-een-kapwoningen 23A en 23B gebouwd. (Achter de percelen van de huizen op de Meerweg tot aan de Graaf Florislaan ligt nog steeds de tuin van Meerweg 23.) In 1966 verkocht zij opnieuw een stuk van de tuin, nu langs de Koning slaan. Hierop werd de villa Koning slaan 18A gebouwd.

Het bejaardenhuis had een goede naam. Steeds vaker brachten gezinnen in Naarden

Vanuit de keuken aan de voorzijde van het huis konden de zusters in een kleine ruimte die grensde aan de salon door een kunstig in de muur verscholen kijkgat toezicht op de oudjes houden.

In de tuin stond een aantal 'tbc-huisjes', huisjes die konden worden gedraaid om de hele dag een optimale zonligging te verkrijgen, waarin bejaarden in een bed of een stoel werden geplaatst. In de voormalige garage van het huis en in een houten

Wilhelmina Cammel
(foto: Martin Roos)

huisje in de tuin waren verpleegsters ondergebracht. In 1980 haalde het rusthuis de krant. *De Gooi- en Eemlander* schreef over de op een na oudste bewoner van Nederland: 'Ze kijkt helder uit haar ogen, is in het bezit van een flinke dosis humor en wordt over een paar dagen 109 jaar. Wilhelmina Cammel heet ze en ze bewoont een kamer in rusthuis-pension Huize De Beuk aan de

Meerweg 23 anno 2021
(foto: Eric Bor)

Bussumse Meerweg 23.' Ze meldde in het artikel niets te klagen te hebben in dit huis en roemde vooral het lekkere eten.

Sauna met nachtvergunning

In 1985 zette zuster Van der Visch het inmiddels behoorlijk uitgewoonde huis te koop. Makelaar Nienaber was van mening, dat het beter afgebroken kon worden om plaats te maken voor een modern appartementengebouw. Dirigent en klavecinist Ton Koopman van het Amsterdam Baroque Orchestra & Choir en zijn vrouw, klaveciniste en muziekproducer Tini Mathot, wilden het huis heel graag kopen, maar zuster Van der Visch vroeg zo'n astronomisch bedrag, dat de koop afketste. Niet veel later hoorden Ton en Tini dat een projectontwikkelaar het huis voor iets meer dan een derde van het bedrag dat zuster Van der Visch had gevraagd, zou kunnen aankopen. Hij wilde er een sauna met nachtvergunning van maken. Het verkrijgen van de nachtvergunning hield

de koop echter tegen. Ton en Tini boden hetzelfde bedrag als de projectontwikkelaar en nu ging zuster Van der Visch wel akkoord.

Ton Koopman en Tini Mathot

Ton en Tini hadden hiermee een 19de-eeuwse ‘opknapper’ gekocht. ‘In de parketvloeren boven zaten zulke grote gaten,’ vertelde Ton toen ik het echtpaar voor dit artikel bezocht, ‘dat het een wonder mag heten dat de bejaarden zonder valpartijen van hun kamer naar de grote badkamer konden komen. Het huis was van binnen en van buiten in slechte staat. Het heeft vele jaren geduurd voordat we alles hadden hersteld.’ Tini vulde aan: ‘Ook het wooncomfort moest worden verbeterd: de enkelsteens muren en enkelglas vensters maakten het huis heel lastig te verwarmen. Overal zijn binnenmuren geplaatst en de meeste ramen zijn voorzien van dubbel glas.’

Het huis ziet er nu van binnen en van buiten perfect uit. Ton vertelde dat veel details in het interieur overeenkomen met die in het huis aan de overkant van de Meerweg, de villa Merlet uit 1900 (Oranjelaan 2). Een voorbeeld daarvan is de gemarmerde lambrisering in de gangen. De drie kamers op zolder werden inclusief de twee extra dakkapellen verwijderd en er werd aan de achterkant van het huis een nieuwe kamer gemaakt, die ongeveer een kwart van de grote zolder beslaat. Deze kamer krijgt licht via twee tuimelramen, zodat er geen nieuwe dakkapellen nodig waren. De fraaie bloementuin bij het huis is Tini’s domein. De gebouwen in de tuin zijn in gebruik als kantoren van het Amsterdam Baroque Orchestre & Choir.

De villa is niet alleen hun woning, Ton en Tini hebben er ook het kantoor van hun mu-

Ton Koopman en Tini Mathot (foto: Anton Dommerholt)

Ton geeft studenten les in de woonkamer (uit de film ‘Ik wil honderd worden’ over Ton en Tini)

ziekbedrijf en ieder een werkkamer, waarin ze elk op hun eigen manier met muziek bezig kunnen zijn. Van 1994 tot 2004 namen ze met het koor en het orkest alle cantates op van Johann Sebastian Bach en van 2004 tot 2014 het complete oeuvre van de door Bach bewonderde componist Dietrich Buxtehude. De repetities hiervoor vonden stevast in het huis aan de Meerweg plaats. Sinds de dochters uit huis zijn, staat vrijwel alles in het huis in het teken van de oude muziek. Muziek is hun leven. ‘Ik ga ermee door tot mijn negentigste,’ meldde Ton, ‘daarna zien we wel weer.’

Bronnen

Gemeentearchief Bussum, Stadsarchief Amsterdam, diverse kranten en informatie van Ton Koopman en Tini Mathot.